

19.12.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**19 Aralık 2022
Pazartesi**

19.12.2022

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

19 Aralık 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Adıyaman Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Boğaziçi Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Hazırlık Sınıfı Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İstanbul Gelişim Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Okan Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

713,8 milyon liralık tarımsal destek ödemesi yapılacak

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, 713 milyon 836 bin liralık tarımsal destek ödemesinin çiftçilerin hesaplarına bugün aktarılacağını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, sosyal medya hesabı üzerinde tarımsal destek ödemelerine ilişkin paylaşımında bulundu. Bakan Kirişçi, paylaşımında, "713 milyon 836 bin liralık tarımsal destek ödemelerini bugün çiftçilerimizin hesaplarına aktarıyoruz. Hayırlı ve bereketli olsun." ifadelerine yer verdi.

Kirişçi'nin paylaşımında desteğin detaylarına ilişkin bilgiler de yer aldı. Buna göre, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) alım prim desteği için 426 milyon 540 bin 749 lira, hayvan genetik kaynakları koruma desteği için 39 milyon 575 bin 160 lira, kırsal kalkınma yatırımları desteği için 37 milyon 188 bin 9 lira, tarımsal yayım ve danışmanlık desteği için 25 milyon 864 bin lira ödenecek.

Hastalıktan ari işletme desteği kapsamında 154 milyon 334 bin 360 liralık, atık-aşı-küpe uygulama desteği kapsamında 2 milyon 397 bin 654 liralık, et regülasyonu desteği kapsamında 9 milyon 960 bin liralık, düve alım desteği kapsamında da 1 milyon 736 bin liralık ödeme gerçekleştirilecek.

Hayvan hastalıkları tazminat desteğine yönelik ödeme tutarı da 16 milyon 240 bin 68 lira olacak.

TMO, 24 bin ton ham ayçiçek yağı ithalat ihalesi açtı

Toprak Mahsulleri Ofisi, 23 Aralık'ta 24 bin ton ham ayçiçeği yağı ithalat ihalesi açtı. İhale ile stoklarını güçlendirmeyi hedefleyen Ofis, muhtemel fiyat artışlarını önlemeye çalışacak.

Ali Ekber YILDIRIM

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), 23 Aralık'ta 24 bin ton ham ayçiçeği yağı ithalat ihalesi açtı. İhale kapsamında 3 ayrı partide 18 bin ton ham yağ Mersin ve İskenderun limanına, 6 bin ton ham ayçiçeği yağı da Tekirdağ limanına gelecek. Toplam 24 bin ton ham yağın 2 Ocak 2023-15 Şubat 2023 tarihleri arasında temin edilmesi öngörülüyor.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal ihtiyat stoku oluşturmak amacıyla bu ithalatın yapılacağını söyledi.

Ofis tarihinde ilk kez Şubat 2021'de ham ayçiçeği yağı ithalatı yaptı. Daha sonra artan fiyatları kontrol etmek amacıyla yağ ithalatı zaman zaman devam etti. Son olarak 28 Nisan 2022'de 18 bin ton ham ayçiçeği yağı ithalat ihalesi yapıldı.

Reel kesime 145 milyar lira ayrıldı

Meclis, iki aydır devam eden 2023 yılı bütçe mesaisini tamamladı. Yeni yılla birlikte yürürlüğe girecek olan 4 trilyon 469 milyar lira büyüklüğündeki 2023 yılı bütçesinde gelirler 3 trilyon 810 milyar lira, bütçe açığı 659,4 milyar lira olarak öngörüldü.

Canan SAKARYA / ANKARA

2023 yılı bütçe görüşmeleri tamamlandı. Giderler 4,4 trilyon, gelirler 3,8 trilyon lira olarak tahmin edildi. 2023 yılında bütçe gelirlerinin alt kalemlerine bakıldığında vergi gelirlerinin yüzde 41 oranında artarak yaklaşık 3,2 trilyona ulaşması bekleniyor. KDV tahsilatından 1,31 trilyon lira, ÖTV'den ise 510,6 milyar lira gelir beklentisi bulunuyor. 2023 yılında gelir vergisinden 495 milyar lira, kurumlar vergisinden 619,1 milyar lira, motorlu taşıtlar vergisinden 38,7 milyar lira, harçlardan 105,2 milyar lira, banka ve sigorta muameleleri vergisinden 75,1 milyar lira, damga vergisinden 55,5 milyar lira, diğer özel iletişim vergisinden 20,2 milyar lira, şans oyunları vergisinden 13,1 milyar lira, dijital hizmet vergisinden 7,1 milyar lira gelir bekleniyor. 2023 yılından itibaren uygulamaya girecek olan konaklama vergisinden 2,3 milyar lira gelir öngörüldü.

2023 Yılı Bütçe ödeneklerinin dağılımı; personel giderleri için 1 trilyon 102,7 milyar, mal ve hizmet alım giderleri 318,7 milyar, cari transferler 1 trilyon 682 milyar, sermaye giderleri 315,8 milyar, sermaye transferleri 37,3 milyar, borç verme giderleri 359,2 milyar, yedek ödenekler 88,2 milyar, faiz giderleri 565,6 milyar lira oldu.

2023 bütçesinde reel sektör için bütçeden ayrılan pay 145,4 milyar lira oldu. Bu kapsamda; Sosyal Güvenlik Kurumu işveren prim ödemeleri için 68,1 milyar, hazine destekli kefaletle sağlanan krediler için faiz destek tutarı olarak 7 milyar, tarımsal

işletmeler ve çiftçilere faiz destek tutarı olarak 21,5 milyar lira ayrıldı. Halk Bankası aracılığıyla kullanılacak esnaf kredileri faiz desteği için 10,9 milyar lira, ihracat destekleri kapsamında 10,3 milyar lira, Eximbank sermaye artırımını için 6,8 milyar lira, küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi için 3,3 milyar lira, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teşvik ödemeleri kapsamında 6 milyar lira ödenek ayrıldı.

2023 bütçe gelirleri (milyar TL)

• Gelir Vergisi	495,0
• Kurumlar Vergisi	619,1
• Özel Tüketim Vergisi	510,6
• Dâhilde Alınan KDV	203,6
• İthalatta Alınan KDV	931,4
• Motorlu Taşıtlar Vergisi	38,7
• Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	75,1
• Damga Vergisi	55,5
• Harçlar	105,2
• Diğer Vergiler	165,3
• Vergi Dışı Gelirler	610,6

2023 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı (milyar TL)

• Personel giderleri	952,3
• Sosyal Güvenlik Kurumlarına devlet primi giderleri	150,4
• Mal ve hizmet alım giderleri	318,7
• Cari transferler	1.682
• Sermaye giderleri	315,8
• Sermaye transferleri	37,3
• Borç verme giderleri	359,2
• Yedek ödenekler	88,2
• Faiz giderleri	565,6

Doğalgaz ve elektrik sübvansiyonlarına 530 milyar lira

2023 yılında doğalgaz ve elektrik sübvansiyonları için 530 milyar lira, asgari ücretin vergi dışı tutulmasına 300 milyar lira kaynak öngörüldü. 2023 yılında bütçeden tarıma 142,9 milyar lira ayrılırken, tarımsal destek programları için 54 milyar lira, tarım sektörü yatırım ödenekleri için 40,4 milyar lira, tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT ve ihracat destekleri için 48,5 milyar lira ödenek öngörüldü. 2023 yılı bütçesinden 258,4 milyar lira sosyal yardım harcamaları için ayrıldı.

Bütçe görüşmelerinde tansiyon düşmedi

Meclis genel kurulunda aralıksız 12 süren bütçe görüşmelerinde tansiyon neredeyse hiç düşmedi. Hakaret, yumruklaşma, protestolar yaşandı. CHP, HDP, İYİ Parti ve AK Partili 4 milletvekiline disiplin cezaları bütçenin ilk iki gününde ardı ardına verildi. CHP İzmir Milletvekili Atila Sertel, küfür ettiği için kınama cezası aldı. HDP Mersin Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na 'iffetsiz' sözleri nedeniyle kınama cezası verildi. İYİ Parti Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'e yumruk atarak hastaneye yatmasına neden olan AK Parti Bursa Milletvekili Zafer Işık'a iki bileşim geçici çıkarma cezası verildi. Kavgada hakaret ettiği için İYİ Parti Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş da kınama cezası aldı. İçişleri Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçeleri görüşmeleri en tartışmalı bütçe oldu. 6 yaşındaki çocuğa cinsel taciz olayı bütçe görüşmelerinin gündemine oturdu.

19.12.2022

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, yerli otomobil Togg ile Meclise gelerek Bakanlığı'nın bütçe görüşmelerine katıldı. Meclis Genel Kurulu'nu yöneten Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç, hiç kalkmadan 9 saat 44 dakika oturumu yöneterek bir rekora imza attı. Bilgiç, 15 Aralık 2019 yılında Meclis Genel Kurulu'nu 8 saat 13 dakika aralıksız yöneten CHP'li Meclis Başkanvekili Levent Gök'ün rekorunu elinden aldı. Mecliste ilginç eylemler de yaşandı. CHP Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Karaca bütçeyi Hacivat ve Karagöz oynatarak anlattı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bütçesinde söz alan Altaca, Hacivat ve Karagöz oynatarak hastanelerdeki randevu sorunu, hayat pahalılığı, enflasyon, beyin göçü sağlık çalışanlarının sorunlarını dile getirdi. CHP Adana Milletvekili Ayhan Barut, Tarım ve Orman Bakanlığının bütçesinde tarım ve hayvancılık politikalarını kürsüye getirdiği ekmek ve peynirle protesto etti.

KKM'de süre 2023 sonuna kadar uzatıldı

Kur Korumalı Mevduatlarda (KKM) süre 2023 sonuna kadar uzatıldı. Resmi Gazete'de yayımlanan kararla KKM hesaplarının desteklenmesine ilişkin kararda değişiklik yapılarak 2023 yılı sonuna kadar açılan hesapların da desteklenmesi sağlandı.

Hüseyin GÖKÇE / ANKARA

Kur Korumalı Mevduat (KKM) olarak nitelendirilen Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışına Karşı Desteklenmesine İlişkin Karar'da değişiklik yapılarak, 2023 yılı sonuna kadar açılan hesapların da bu kapsamda desteklenmesi hükme bağlandı.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 23 Şubat 2022 tarihli 5206 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan, mevduat ve katılma hesaplarının kur artışına karşı desteklenmesini öngören karar kapsamında, destekten yararlanabilmek için hesap açma süresi uzatıldı. Başka bir ifade ile 31 Aralık 2023 tarihine kadar açılan hesaplar, kur korumalı mevduat desteklerinden yararlanabilecek.

Destekten yararlanmak için gerekli olan 90-370 gün arasındaki vade alt ve üst sınırlarında ise herhangi bir değişiklik yapılmadı.

Ekonomiye ilişkin “torba” kanun teklifi görüşülecek

TBMM Genel Kurulunda, ekonomiye ilişkin "torba" kanun teklifi görüşülecek. Teklifte, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın borçlanma yetkisine 200 milyar lira ilave edilecek.

TBMM, bütçe görüşmelerinin ardından yoğun bir haftaya giriyor. Haftalık çalışmasına 20 Aralık Salı günü başlayacak Genel Kurulda, Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanacak.

Teklifle, Hazine ve Maliye Bakanlığının borçlanma yetkisine 200 milyar lira ilave edilecek.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri ve TCDD'ye ait bazı limanların özelleştirilmeleri neticesinde imzalanan 49 yıldan az sözleşme süreleri, 49 yıla kadar uzatılacak.

BOTAŞ'ın borçları, Hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık mahsup edilerek silinecek.

Düzenlemeyle, özelleştirme devir işlemleri esnasında TEDAŞ'a devredilmiş olan alacaklarından, asıl alacak tutarı 2 bin lirayı aşmayan alacaklar ile ulaşılamayan, feshedilmiş, ticaret sicilinden terkin edilmiş ve tasfiye edilmiş aboneliklere ilişkin alacaklardan vazgeçilecek.

19.12.2022

TEDAŞ'a geçmiş dönem elektrik tüketiminden kaynaklanan borçlara ilişkin yapılandırma imkanı getiriliyor.

Komisyonların gündemi

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan ocuk Hakları Alt Komisyonu, arşamba günü toplanacak. Komisyonda, Ankara Büyükşehir Belediyesi ocuk Meclisi yeleri konuşacak.

Bu arada TBMM'de siyasi partilerin haftalık düzenledikleri grup toplantıları da gerçekleştirilecek. Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, arşamba günü saat 11.45'te, AK Parti TBMM Grup Toplantısı'nda partililere hitap edecek.

Bakan Bilgin'den asgari ücret ve EYT açıklaması

Asgari ücret ve emeklilikte yaşa takılanlarla (EYT) ilgili açıklama yapan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, "İşletmeyi ayakta tutacak ama işçimize rahat nefes aldıracak, enflasyonun tahribatından onu koruyacak bir asgari ücret seviyesinin belirlenmesi gerektiğini düşünüyoruz." dedi. Bilgin, EYT'ye ilişkin teknik çalışmaların ise tamamlanmak üzere olduğunu söyledi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası'nda düzenlenen toplantıda, iş insanlarıyla bir araya geldi. Bilgin, buradaki konuşmasında, sivil toplum kuruluşlarının önemine işaret etti, Üretim Sürecine Katılım Programı'na ilişkin bilgi verdi.

Salı günü Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun toplanacağını hatırlatan Bilgin, şöyle konuştu:

"Salı günü asgari ücret görüşmesinde ortak bir uzlaşma sağlanacağına inanıyorum. Orada esas problem şudur; emekçilerimizi enflasyonun baskısından kurtaracak, nefes almalarını sağlayacak bir ücret seviyesinin belirlenmesi. Bunun yanı sıra da işverenlerimizin ve işletmelerimizin ödeyebileceği bir ücret seviyesinin olması. Çünkü iş yeri olmazsa, işletme olmazsa, işveren olmazsa işçi olmaz. Onun için işletmeyi ayakta tutacak ama işçimize rahat nefes aldıracak, enflasyonun tahribatından onu koruyacak bir asgari ücret seviyesinin de belirlenmesi gerektiğini düşünüyoruz."

Emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) konusuna ilişkin de teknik çalışmaların tamamlanmak üzere olduğunu söyleyen Bilgin, "Eskiden dijital ortamda kayıtlar tutulmadığı için özellikle özel sektörlerde çalışan sigortalı işçilerde bu çok yaygın. Bunların herhangi bir kaybı olmasın, kayıt dışında kalanların da kaydının alınması, dijital ortama aktarılması konusunda çalışmalarımız yoğun bir şekilde sürüyor." dedi.

"Kıdem tazminatının ödenmesi için kredi konusunu çözdük"

Bugünlerde yurt dışındaki konsolosluklarda yoğun bir çalışma olduğunu dile getiren Bilgin, şunları kaydetti: "Yurt dışından çalışanların ya da Türkiye'de çalışmış sonra yurt dışına gitmiş olan işçilerimizin talepleri var. Bugünlerde yurt dışındaki konsolosluklarda yoğun bir çalışma var. İnşallah bütün bunları bitireceğiz. O konuda da tedbirleri alıyoruz. Kıdem tazminatının ödenmesi için KGF'den bir kredi verilmesi konusunu Maliye Bakanımız Nureddin Nebati bey ile çözdük. Süreç başladığı zaman bunlarda herhangi bir sorun olmayacak. Bu meseleleri çözerek Türkiye ilerleyecek."

Sosyal problemlerin, ekonomide problemlerin yoğunlaştığı dönemde daha fazla ön plana çıktığına işaret eden Bilgin, "Asgari ücret neden bu kadar Türkiye'nin gündemine geliyor. Çünkü Türkiye enflasyon üstü ortamda yaşıyor. Bu konjonktürel bir durumdur. Bu geçecektir ama bu konjonktürel durumun da verdiği tahribatlar vardır. Bunları onarmak, tahribatların meydana getirdiği zararları ortadan kaldırmak, bizim sosyal politika tedbirleriyle yapacağımız işlerdir." ifadelerini kullandı.

"Türkiye, 1 trilyon dolarlık ekonomi olma yolunda"

Bakan Bilgin, MHP Erzurum İl Başkanlığı ziyaretinde ekonomiye ilişkin açıklamalarda bulundu. Türkiye'nin Akdeniz'den Kafkaslar'a, Orta Asya'ya ve Çin Seddi'ne kadar büyük coğrafyada ilişkileri ve kültürel bağları olan ülke konumunda olduğunu belirten Bilgin, 6-7 milyon Türk'ün yaşadığı Avrupa'da da Türkiye'nin bağlarının olduğunu söyledi.

Türkiye Yüzyılı'nın önemini vurgulayan Bilgin, şunları kaydetti: "Türkiye Yüzyılı bir tarihsel yürüyüşün adıdır, bunu kimse geriye çeviremez. Bu bireysel irademizi aşan şeydir. Türkiye artık fert başına düşen milli geliri bin dolarlarda olan değil, 10 bin dolar sınırında olan ülkedir. Dahası 1 trilyon dolarlık bir ekonomi olma yolundadır. Bu 1 trilyon dolar, Azerbaycan, Türkmenistan gazlarıyla bütünleştiği zaman Orta Asya'nın ticaret yollarıyla bütünleştiğinde, Türk girişimcileri buralarda işler yapmaya başladığı zaman Avrupa bundan endişe edecek hiçbir gerekçe bulamaz. Bu Avrupa'ya katkı yapar. Her şeyden önce bu coğrafyada barış kurulur. Türkler barış kuran ülkedir. Şimdi yeni Türkiye dönemi başlıyor."

Dünyanın yaşadığı felaket ve büyük krizin sadece bugün yaşanan konjektürel ekonomik kriz olmadığına işaret eden Bilgin, "Bunun arkasında daha derin, büyük filozofların analiz ettiği medeniyet krizi vardır. O medeniyet krizinin de çözüleceği değerler bu tarihsel ve kültürel birikimin içinde vardır. Bunu modernize ederek birlikte yükselteceğiz." diye konuştu.

Gayrimenkul 80, sermaye girişi 20; doğrudan yatırım bundan ibaret!

Alaattin AKTAŐ

19 Aralık 2022 Pazartesi

✓ Yabancıların gayrimenkul yatırımı olmasa doğrudan yatırım kalemi neredeyse sıfırlanacak. Üstelik gayrimenkulle gelen dövizin doğrudan yatırım olmadığı da ortada.

✓ Gayrimenkul dışındaki dövizin ne kadarının gerçek doğrudan yatırım için geldiği de bilinmiyor. Bu konuda veri yok.

İnsan ister istemez "İyi ki paramızın değerini düşürdük de yabancı daha kolay ve daha çok gayrimenkul alabilir hale geldi; iyi ki gayrimenkul alanlara vatandaşlık vermeyi kolaylaştırdık da alım yapanlar çoğaldı" diye düşünmeden edemiyor. Yoksa halimiz ne olurdu!

Baksanıza, ödemeler dengesinde doğrudan yatırım başlığına koyduğumuz ve "Aman ne güzel, yabancıların doğrudan yatırımı devam ediyor" diye övündüğümüz kalemden denge nasıl değişmiş...

Artık kabaca doğrudan yatırım başlığında toplanan her 100 dolarlık döviz girişinin 80 dolar kadarı yabancıların gayrimenkul alımından, 20 doları ise diğer yatırımlardan oluşuyor.

Girişin de yarısı

Doğrudan yatırımlar; döviz girişini yani yükümlülük oluşumu ve döviz çıkışı yani varlık edinimi olmak üzere iki temel kalemden meydana geliyor.

Döviz girişini yabancıların Türkiye'deki yatırımlarını, döviz çıkışı da yurtiçinde yerleşik olanların yurtdışındaki yatırımlarını gösteriyor.

Zaten bu yüzden döviz girişi bir anlamda Türkiye'nin yükümlülüğünün artması, yurtdışında yapılan yatırımlar dolayısıyla çıkan döviz de Türkiye'nin varlık edinmesi olarak yorumlanıyor.

Yeniden dönelim gayrimenkulün payına...

Gayrimenkulle gelen dövizin toplam doğrudan yatırımdaki payı son üç yıldır yüzde 80'in üstünde. Yalnızca giriş kalemine bakıldığında da gayrimenkulün artık yarı yarıya pay aldığı görülüyor.

İyi ki gayrimenkul var!

Öyle bir duruma gelindi ki yabancıların gayrimenkul alımı olmasa ya da bu şekilde gelen döviz yatırım sayılmasa doğrudan yatırım kalemi bu gidişle adeta sıfırlanacak.

Bu yılın verisi on aylık. 2020 ve 2021'in tümü ile bu yılın ilk on ayının toplamını aldığımızda karşımıza şöyle bir tablo çıkıyor:

- Yaklaşık üç yılda gayrimenkul için 14.8 milyar dolar gelmiş.
- Diğer girişler 16.6 milyar dolar olmuş.
- Toplam 31.4 milyar dolar.
- Ama diğer yandan yurtdışında yapılan yatırımlar için 13.7 milyar gitmiş.
- 31.4 milyar gelen, 13.7 milyar giden, net 17.7 milyar.
- 17.7 milyarın 14.8 milyarı gayrimenkulden, geriye ne kalıyor; 2.9 milyar dolar!

Doğrudan yatırımın beşte dördü gayrimenkul dövizinden oluşuyor (Milyon \$)

	Toplam finansman							
	Toplam doğrudan yatırım	Çıkış	Giriş	GM oranı (Yüzde)		DY girişine	DY'ye	
				Sermaye	G.menkul			
2006	33.821	19.261	924	20.185	17.263	2.922	14,5	15,2
2007	36.814	19.941	2.106	22.047	19.121	2.926	13,3	14,7
2008	33.910	17.302	2.549	19.851	16.914	2.937	14,8	17,0
2009	10.782	7.032	1.553	8.585	6.803	1.782	20,8	25,3
2010	51.450	7.617	1.482	9.099	6.605	2.494	27,4	32,7
2011	62.337	13.812	2.370	16.182	14.169	2.013	12,4	14,6
2012	47.402	9.638	4.106	13.744	11.108	2.636	19,2	27,4
2013	54.984	9.927	3.636	13.563	10.514	3.049	22,5	30,7
2014	39.539	6.287	7.050	13.337	9.016	4.321	32,4	68,7
2015	18.126	14.167	5.096	19.263	15.107	4.156	21,6	29,3
2016	16.724	10.697	3.138	13.835	9.945	3.890	28,1	36,4
2017	49.665	8.487	2.703	11.190	6.547	4.643	41,5	54,7
2018	-1.050	8.915	3.590	12.505	6.590	5.915	47,3	66,3
2019	-5.055	6.628	2.945	9.573	4.594	4.979	52,0	75,1
2020	39.480	4.592	3.239	7.831	3.877	3.954	50,5	86,1
2021	5.930	6.777	6.447	13.224	7.590	5.634	42,6	83,1
2022 (10 ay)	17.233	6.321	3.980	10.301	5.120	5.181	50,3	82,0

(GM-gayrimenkul, DY-doğrudan yatırım.)

GAYRİMENKUL DIŞINDAKİ YATIRIMIN NE KADARI YENİ, O DA BELLİ DEĞİL

Bu yılı da tam sayarsak son 17 yılın verileri elimizde ve bu 17 yılın tablosu Şöyle oluyor:

- Gayrimenkul için gelen döviz 63.4 milyar dolar.
- Gayrimenkul dışındaki sermaye girişi 170.9 milyar dolar.
- Toplam giriş 234.3 milyar dolar.
- Yurtiçi yerleŐiklerin yurtdışındaki yatırımını 56.9 milyar dolar.
- Giriş-çıkış farkını gösteren net 177.4 milyar dolar.

Bazı kavramlar biraz iç içe geçtiği, biraz da sağlıklı veri derleyemediğimiz için çok önemli bir ayrıntıyı bilemiyoruz.

Gayrimenkul dışında gelen 170.9 milyar dolarlık dövizin ne kadarı yeni yatırım için, ne kadarı Türkiye'deki Őirketlere sermaye ya da kredi olarak gönderilen tutar, bu bilinmiyor.

Merkez Bankası yabancıların gayrimenkul dışındaki doğrudan yatırım girişlerini "**sermaye**" ve "**diğer sermaye**" olarak ikiye ayırıyor ve bunları Şöyle tanımlıyor:

Sermaye:

Yurtdışında yerleşik kiŐilerin Türkiye'de yerleşik bir Şirket kurmak, kurulmuŐ bir Őirkete ortak olmak, Őube açmak yoluyla doğrudan yatırım amacıyla Türkiye'ye getirdikleri sermaye tutarları ile karların sermayeye katılımı '**sermaye**' kalemini oluŐturmaktadır.

Diğer sermaye:

- Yurtdışında yerleşik ana ortağın Türkiye'deki Őube, iŐtirak ve bağlı ortaklığına verdiği...
- Yurtdışındaki yerleşik Őube, iŐtirak ve bağlı ortaklığın Türkiye'deki ana ortağına verdiği...
- Yurtdışında yerleşik grup Őirketlerinin Türkiye'de yerleşik doğrudan yatırım Őirketine verdiği kredileri ve geri ödemelerini kapsamaktadır.

Yeni yatırım, meçhul!

Merkez Bankası'nın açıklamasından görüyoruz ki yeni yatırımı sermaye kalemi içinde aramamız gerekiyor. Ancak bu kalemde yer alan tutarın ne kadarının doğrudan yeni yatırım olduğuna ilişkin bir bilgi hiçbir yerde yok.

19.12.2022

Bu döviz şirketi kurmak için de gelmiş olabilir, mevcut bir şirketi almak için de, elde edilen karın götürülmeyip sermayeye katılması için de...

Oysa yeni yatırım yapılmalı ki üretim olsun, istihdam yaratılsın, yeni vergi doğsun, ihracat olanağı elde edilsin, büyümeye katkı sağlansın. Ama biz bu bilgiden bile mahrumuz, ne kadar sıfırdan doğrudan yatırım yapıldı, yapılıyor; bilmiyoruz.

Bu eksiklik nasıl giderilir, gerçek doğrudan yatırımı kim izler, o bile belli değil...

7 soruda çalışanlar açısından güncel yemek bedeli istisna uygulaması

Serbest Kürsü

19 Aralık 2022 Pazartesi

Dr. Ozan Bingöl
Vergi Uzmanı

1- YEMEK İSTİSNASI NE ZAMANDAN BERİ UYGULANIYOR? UYGULAMA ŞEKLİ ZAMAN İÇİNDE NASIL DEĞİŞTİ?

Çalışanların yeterli şekilde beslenmeleri iş verimi açısından olduğu kadar, sosyal boyutuyla da önem taşıyan bir konudur. Bu önem nedeniyledir ki; yürürlüğe girdiği 6 Ocak 1961 tarihinden bu yana Gelir Vergisi Kanunu'nda, "Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler" vergiden istisna tutulmuştur.

Düzenlemenin ilk halinde sadece işyerinde veya müstemilatında yemek sağlanması istisna kapsamındaydı. Ancak işletmelerin bazılarının iş yeri imkanlarının yemek verilmeye uygun olmaması, bazı çalışanların pazarlama, dağıtım, denetim gibi nedenlerle iş yeri dışında bulunmaları gibi nedenlerle pek çok çalışan uzun yıllar bu istisnadan yararlanamamıştır. Kanun koyucu bu duruma çare olmak üzere, Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan "yemek istisnası" düzenlemesini 1995 yılında çalışan lehine olacak şekilde esnetmiştir. Böylece, işverenlerin yemek hizmeti sunucuları aracılığıyla işyeri dışında da çalışanlarına yemek verme imkânı sağlamasının önü açılmıştır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde yapılan ve 1 Aralık 2022 tarihinde yürürlüğe giren yasal değişiklikle birlikte; yemek çeki, yemek kuponu ve yemek kartı verilmesi suretiyle sağlanan menfaatlere ilaveten nakit ödenen yemek paraları da istisna kapsamına alınmıştır.

2 -YEMEK İSTİSNA BEDELİ ZAMAN İÇİNDE ESKİ ÖNEMİNİ YİTİRDİ Mİ?

Yemek istisna bedeli 1995 yılında Gelir Vergisi Kanunu'na ilk kez girdiğinde, altı sıfır atarak söyleyelim, "10 kuruş" idi. 1998 yılında bu tutar Kanuni bir düzenlemeyle ciddi oranda artırılarak "80 Kuruş" a çıkarıldı. Ancak, zaman içinde gerek %5'lik küsuratın dikkate alınmaması, gerekse yetki kullanımı sonucunda yemek istisna bedeli zaman içinde erimiştir.

Yemek istisna bedeli yeniden değerlendirme oranları küsuratları dikkate alınarak uygulansaydı 2022 yılı başında 34 lira değil, 70 lira 69 kuruş olacaktı. Dolayısıyla 2022 yılı başındaki yemek bedeli istisnası olması gerekenin yarısının bile altında kalmıştır. Yılın ikinci yarısında 51 liraya çıkarılmak suretiyle yapılan artış, geçmişteki kayıplardan ziyade 2022 yılının ilk altı ayında yaşanan yüksek enflasyonu telafi etmeye yönelik olmuştur. Bugün 51 lirayla çalışanın öğle yemeği ihtiyacını karşılayacağı bir mekân bulması neredeyse imkansızdır.

1998’de bir günlük asgari ücretin yüzde 57,60’ına tekabül eden yemek istisna bedeli, sürekli bir şekilde azaltılarak 2022 yılı başında bir günlük asgari ücret tutarının yüzde 20,40’ına kadar gerilemiştir. Oysa, 1998 yılında olduğu gibi bir günlük asgari ücretin yüzde 57,60’ına denk gelen bir yemek istisna bedeli belirlenseydi 2022 yılı başında yemek istisna bedeli 96 lira 8 kuruş olacaktı.

Çalışanlara Yemek Yardımının Vergisel ve SGK Boyutu: Eskisi-Yenisi

	Dönem	Gelir Vergisi Açısından	SGK Açısından	Damga Vergisi Açısından
Çalışana Nakit Olarak Ödeme	ESKİ DÖNEM 01.01.2022 Öncesi	Nakit ödemenin tamamı gelir vergisine tabi.	Günlük brüt asgari ücretin yüzde 6’lık kısmına tekabül eden 12,94 TL’lik kısmı istisna; aşan kısım prime esas kazançta dahil.	Nakit olarak ödenen kısmın tamamı binde 7,59 oranında damga vergisine tabi.
	YENİ DÖNEM 01.01.2022’den itibaren	Çalışan her gün için 51 TL’yi aşan kısım Gelir Vergisi kesintisine tabi.	Günlük brüt asgari ücretin yüzde 23,65’ine tekabül eden 51,01 TL’li aşan kısım prime esas kazançta dahil.	Çalışan günler için verilen nakdi yemek bedelinin 51 TL’si damga vergisinden istisna, aşan kısım binde 7,59 oranında damga vergisine tabi.
Sigortalılar için üçüncü kişilere yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki vb. araçlarla fatura karşılığı ödenen yemek bedellerine ilişkin uygulama	ESKİ DÖNEM 01.01.2022 Öncesi	Günlük (KDV hariç) 51 lirayı aşan kısım gelir vergisine tabi.	"Aynı yardım" olduğundan tutarına bakılmaksızın yapılan ödemenin tamamı prime esas kazançta dahil değildi.	Damga vergisine tabi değil.
	YENİ DÖNEM 01.01.2022’den itibaren	Günlük (KDV hariç) 51 lirayı aşan kısım gelir vergisine tabi.	Günlük brüt asgari ücretin %23,65’inin fiilen çalışılan gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak tutarı (51,01 TL) aşan kısım prime esas kazanç hesabında dikkate alınacak.	Damga vergisine tabi değil.

3- GELİR VERGİSİ KANUNU’NA GÖRE 2023 YILINDA YEMEK İSTİSNA TUTARI KAÇ LİRA OLACAKTIR? YA DA OLMALIDIR?

Yemek istisna tutar artışı Gelir Vergisi Kanunu’na göre yapılmaktadır. Yemek istisnasında esas olan, yeniden değerlendirme oranında artıştır.

Cumhurbaşkanının yetki kullanmadığı varsayımıyla mevcut durumda 51 lira olan yemek istisna bedeli, yeniden değerlendirme oranı ile artırıldığında 110 TL olmaktadır. Cumhurbaşkanının yetki kullanması durumunda bu tutarın 55 TL’ye kadar indirilmesi veya 165 TL’ye kadar çıkarılması söz konusu olabilecektir. İçinde bulunulan ekonomik şartlar ve hayat pahalılığı ortamında kanuna göre 110 TL olarak hesaplanan yemek bedeli istisnasının bu tutarın altına çekilmesinin çalışanlara karşı büyük bir haksızlık olacağını düşünüyorum.

Yıllardır olması gerekenin altında kalan yemek istisnasının yeniden değerlendirilmesi ile küsuratı da atılmak suretiyle hesaplanan tutarın altına indirilmesi gibi bir çıkışın Cumhurbaşkanının yetki kullanımı ile ilgili kararının hazırlık çalışmalarını yapan Maliye idaresinin aklından bile geçirmeyeceğini umut etmek istiyorum. Aslında yapılması gereken geçmiş yıllardaki mağduriyetleri de giderecek şekilde yemek istisna bedelinin Cumhurbaşkanı tarafından 110 TL'nin de üzerinde bir rakam olarak belirlenmesidir. Bu rakamın da yeniden değerlendirilmesinin küsuratlar dikkate alınarak uygulanması durumunda 2023 yılında olması gereken yemek istisna bedeli tutarı olan 157 lira olduğunu belirtelim.

4 -YEMEK BEDELİ İSTİSNASININ ÇALIŞANLARA NAKDEN ÖDEMELER İÇİN DE GEÇERLİ OLMASININ, ÇALIŞANLAR AÇISINDAN MUHTEMEL OLUMSUZ ETKİLERİ NASIL OLACAKTIR?

Yemek istisnası, sosyal niteliği olan bir vergi istisnasıdır. Böyle bir istisnanın getirilmesindeki temel amaç, çalışanın sağlıklı beslenmesinin teminidir. Bu nedenle de böyle bir istisna ihdas edilirken yemeğin ya doğrudan işyerinde veya müştemilatında verilmesi veya yemek kartı ile sağlanması şartı öngörülmüş, nakden ödeme istisna kapsamına alınmamıştır. İstisnanın odak noktası çalışanın gıdaya erişimidir. 01 Aralık 2022 tarihinde yürürlüğe giren yeni düzenlemeye göre, yemek yardımları günlük 51 TL'yi aşmamak kaydıyla, ister nakit yapılsın; isterse yemek çeki, yemek kuponu ve yemek kartı verilmesi suretiyle sağlansın gelir vergisinden istisna olmuştur. Çalışanlara nakden yapılan ödemeler için getirilen yemek bedeli istisna uygulamasının çalışanlar için ortaya çıkması muhtemel olumsuz etkilerini şu şekilde sıralayabilirim:

■ Orta ve uzun vadede yemek istisnasının ücretin içinde eriyerek fiilen anlamsızlaşma riski söz konusudur. Daha önceki yıllarda biz Asgari Geçim İndiriminde bu durumu deneyimledik. Benzer bir sürecin yaşanması kuvvetle muhtemeldir. Yemek bedelinin nakden verilmesi durumunda da vergi istisnasından yararlanılması işverenlerin bu yöntemi daha yaygın bir şekilde tercih etmesi söz konusu olacaktır. Uygulamanın ilk aylarında çalışan için cebine giren nakit para söz konusu olduğu için olumlu gibi gözükse de bu durum, ilerleyen dönemde işveren, çalışanın eline yemek bedeli için nakden ödenen tutarı esas alarak ücret tayin etme eğilimine girmesi ile birlikte çalışanın aleyhine dönecektir. Maaşın içinde eriyen nakdi yemek bedeli nedeniyle çalışan maaşına ek olarak aldığı yemek kartı yan hakkını da kaybetmiş olacaktır.

■ Yemek istisnasının yemek kartı/ çeki/kuponu yerine nakden ödeme şeklindeki yöntemle gerçekleştirilmesi durumunda çalışanlar yemek hizmeti için geçerli KDV oranı kadar kayba uğramaktadır. Bu oran mevcut durumda %8'dir. Bilindiği üzere, Gelir Vergisi Kanunu'na göre gelir vergisi istisna tutarı KDV hariç belirlendiği için halen günlük 51 TL olan istisna tutarı yemek kartı uygulamasında çalışana KDV dahil (51 x %8=) 55,08 TL olarak yansıyor. Böylece, fiilen 22 gün çalışan bir kişi yemek

kartı uygulaması ile aylık (22x4,08=)89,76 TL avantaj sağlıyor. Nakdi ödeme ile birlikte çalışan bu avantajını kaybetmektedir.

■ Daha önce işyerinde yemek sağlayan işletmeler, nakden ödemenin vergisel ve SGK avantajları ile işlem maliyeti düşüklüğünü dikkate alarak, işyerindeki mutfaklarını kapatmayı tercih edebilecekler, çalışanların maaşlarının bir kısmını istisna yemek bedeli şeklinde göstermeyi tercih edebileceklerdir. Böylece, yemek kartı uygulamasına alternatif pratik ve çalışan lehine gibi gözükken uygulama, çalışan açısından tam tersi olumsuz bir sonuç verebilecektir.

■ Çalışana nakden yapılacak yemek bedeli istisna tutarının çalışanın gıda ihtiyaçları için harcanma garantisi yoktur. Yemek bedelini nakden alan çalışanın, bu parayı kendi önceliklerine göre gıda temini dışındaki alanlara kaydırması büyük olasılıktır. Bu ise, esas olarak çalışanın sağlıklı ve düzenli beslenmesi amacına matuf olarak ihdas edilen yemek bedeli istisnasının amacı ile çelişecektir.

■ Nakdi yemek bedeli uygulamasının çalışan açısından vergisel olmayan farklı yansımaları da olacaktır. Bunlardan birisi maaşına haciz konulmuş çalışanlardır. Yemek kartı olarak sağlanan yemek istisnası üzerine haciz işlemi uygulanması söz konusu değilken, nakit olarak kişinin hesabına yatan tutar üzerinden haciz yapılma riski ortaya çıkmıştır. Bu ise çalışanın beslenmesi için öngörülen yemek istisnasının amacı dışında kullanımı anlamına gelecektir.

5- GELİR VERGİSİ KANUNU İLE SGK MEVZUATINDA YAPILAN DEĞİŞİKLER SONRASINDA YEMEK İSTİSNA BEDELİ ÖZETLE NASIL OLACAK?

Yukarıdaki sorunun cevabını uzun uzun mevzuat ve cümleler ile anlatmak yerine, 1 Aralık 2022 tarihinde yürürlüğe giren sistem ile öncesini karşılaştırmanın daha pratik bir yol olduğunu düşünüyorum. Bu amaçla da aşağıdaki iki döneme ilişkin karşılaştırma tablosunu hazırladım.

6- YEMEK KARTI/KUPONU/ ÇEKİ VE BENZERİ ARAÇLARLA ÇALIŞANA SAĞLANAN YEMEK İÇİN, PRİME ESAS KAZANÇTA BİR TUTAR LİMİTİ BELİRLENMESİ MÜMKÜN MÜDÜR?

Bir önceki soruya ilişkin verdiğim cevapta yer alan tablodan da görüldüğü üzere SGK son yaptığı düzenlemeler ile aslında aynı yardım mahiyetinde olan ve yıllardır da bu şekilde uygulanan yemek kartı/kuponu/çeki benzeri araçlarla çalışana sağlanan yemek için 51 lira 01 kuruş şeklinde bir limit belirledi.

Gelir Vergisi Kanunu'nda düzenlenen nakdi yemek bedeli istisnasına uyum sağlayarak, nakden ödenen yemek parası tutarını prime esas kazanç dışında tutma yönünde bir düzenleme yapması beklenen SGK, nakden ödenen yemek parası dışında; yemek kartı/ çeki/fişi verilmesi veya yemek hizmeti veren işletmelerde çalışanlara sağlanan "aynı yardım" mahiyetindeki yemek yardımlarına da prime esas kazançta dahil olup olmama açısından bir tavan getirdi. Oysa, 5510 sayılı kanunda

SGK Yönetim Kuruluna aynı yardımlar konusunda bir limit belirleme yetkisi verilmemiştir. Kanunla verilmemiş bir yetkinin yönetmelik ile verilmesi hukuka aykırılık teşkil etmiştir.

SGK'nın Kanundan alınmayan bir yetki ile yaptığı, aynı yardım için parasal limit getirme şeklindeki bu yanlış uygulamadan dönmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, 5510 sayılı Kanunun aynı yardımlara ilişkin ilgili aşağıda verdiğim madde hükmü çok açıktır. "Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin yüzde 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları ise prime esas kazançta tabi tutulmaz (5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Madde 80/1-a)"

Kanundaki düzenlemeye göre, SGK nakit olarak ödenecek yemek bedeli konusunda yetkilendirilmiştir ve yetkisi bununla sınırlıdır. Aynı mahiyetteki yemek yardımları konusunda, prime esas kazanç istisnası için limit belirleme yetkisini haiz değildir.

Ayrıca vergi mevzuatında çalışana tanınmış olan 51 TL+KDV şeklindeki yemek kartı/fişi/çeki uygulamasının SGK mevzuatındaki hatalı düzenleme nedeniyle çalışanın aleyhine olacak şekilde KDV dahil 51 TL'ye çekilmesi, günümüz koşullarında dengeli ve sağlıklı bir öğünün minimum 100 TL olduğu bu ortamda işveren, çalışana destek olmak istemesi durumunda, ister yemek kartı üzerinden ister nakit olarak çalışana günlük yemek bedeli istisnasının üzerinde bir tutar verirse sadece şirket olarak kendi değil, çalışan da bu tutar üzerinden SGK primi, verecek, dolayısıyla neredeyse bir günlük öğle yemeği tutarı kadar SGK primi olarak ödeyecektir. Burada verilmiş bir hakkın geri alınması söz konusudur.

SGK tarafından kanunla verilmiş bir yetki bulunmadan "aynı yardım" mahiyetindeki yemek yardımlarına sınır getirilmesi doğrudan çalışana sağlanan yemek yardım tutarını azaltma şeklinde sonuç doğuracaktır.

7 -YEMEK KARTLARI MARKETLERDE KULLANILABİLİR Mİ?

1 Aralık'tan itibaren yürürlüğe giren yeni mevzuatla birlikte yemek kartlarının marketlerde kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin bazı tartışmaların yaşandığı görülmektedir. Aslında ben böyle bir tartışmanın yaşanmasına yol açacak yeni bir düzenlemeye rastlamadım. Yemek kartları 1 Aralık 2022 öncesinde nasıl kullanılıyor ise bu tarihten itibaren de aynı şekilde kullanılacaktır. Çünkü, son yapılan düzenlemelerde yemek kartlarının marketlerde kullanımı ile ilgili yeni bir belirleme veya düzenleme yapılmadı. Yemek kartlarının restoran ve marketlerde yemek ve tüketime hazır gıda dışında kullanılmasının vergi istisnasına konu olmaması hususu,

19.12.2022

2008 yılında yayınlanan ve halen yürürlükte olan 382 sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde düzenlenmiştir. Bu kapsamda 1 Aralık 2022 itibarıyla çalışanlara verilen yemek ücreti konusundaki yeni mevzuat, yürürlükteki mevzuattan farklı bir düzenleme getirmemektedir.

Konuyu örnekle somutlaştırayım. İşveren çalışanına yemek kartı vermiştir. Çalışan öğle yemeği ihtiyacını bir lokantaya gidip karşılayabileceği gibi, tüketime hazır gıda satan bir marketten de karşılayabilir. Burada önemli olan çalışanın yemek ihtiyacının giderilmesine yönelik bir satın almanın bulunmasıdır. Bu hususların tüketime hazır gıda satan marketler ile yemek kartı hizmeti veren işletmeler arasındaki üyelik sözleşmelerinde yer alması söz konusudur.

Ayrıca, 1 Aralık 2022 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ve çalışana kullanım özgürlüğü tanıma amacıyla getirildiği belirtilen nakdi yemek bedeli istisnası sonrasında, çalışanın tüketime hazır gıda alımında yemek kartı kullanımının yemek bedeli istisnasına ilişkin mevzuatın özüne hiçbir aykırılık teşkil etmeyeceğini açıklıkla söylemek gerekir.

Özetle, yemek bedelinin nakden ödenmesi ile ilgili olarak yapılan mevzuat düzenlemelerinin yemek kartının tüketime hazır gıda satan marketlerde kullanımını engelleyen mahiyette herhangi bir hususa yer vermediğini, bu açıdan 1 Aralık öncesindeki uygulamanın aynen geçerli olduğunu belirtmek isterim.

Abdulkadir Selvi

6'lı Masa'da Akşener-Kılıçdaroğlu rekabeti

Ekrem İmamoğlu'yla ilgili karar çıktığında Meclis'te bütçe görüşmeleri yapılıyordu. Kararın öğrenilmesiyle birlikte AK Parti sıralarında bir sessizlik yaşandı. AK Partililer üzgün, CHP'liler ise sevinçliydi.

Bir AK Parti milletvekili CHP yöneticisine, "Normalde bizimkilerin sevinçli, sizinkilerin üzgün olması gerekiyor. Ama tam tersi bir tablo yaşanıyor" diyor. CHP yöneticisi, "Bu kararlar mahkeme bombanın pimini çekti, 6'lı masanın ortasına koydu" karşılığını veriyor.

CHP'DE GERİLİM

İmamoğlu kararı CHP'yi karıştırdı.

1) CHP içinde Kılıçdaroğlu ile İmamoğlu arasında güç savaşı başladı. Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adaylığında kararlı. Ama İmamoğlu'na yasak kararı nedeniyle eli zayıfladı, ekibinde ihanet edenlerin sayısı artmaya başladı.

2) İmamoğlu'na siyasi yasak getirilmesi Mansur Yavaş'ı oyundan düşürdü. Mansur Yavaş denklem dışı kaldı.

KILIÇDAROĞLU-AKŞENER YARIŞI

6'lı masada Kılıçdaroğlu ile Akşener arasında liderlik yarışı başladı. Kılıçdaroğlu'nun Almanya'da olmasını fırsat bilen Akşener, inisiyatifi ele aldı.

Kılıçdaroğlu, Davutoğlu'nun kendisini aradığını ama Akşener'in aramadığını söyleyerek rahatsızlığını ortaya koydu.

Akşener'in başdanışmanı Aytun Çıray da bunu itiraf etti. "Kılıçdaroğlu'nun olmaması lehimize oldu" dedi.

19.12.2022

Cumhurbaşkanlığı adaylığı Saraçhane’de belirlenemez, CHP’nin adayı CHP Genel Merkezi’nde belirlenir sesleri yükseldi.

Kılıçdaroğlu, “İBB’de yaşananlar Cumhurbaşkanı aday sürecini etkilemez” dedi.

Ekrem İmamoğlu’nun 16 milyon İstanbul halkına hizmet etmeye devam edeceğini söyledi.

Meral Akşener ise Ekrem İmamoğlu’nun arkasında 85 milyonun olduğunu söyleyerek cumhurbaşkanı adaylığı mesajını verdi. Akşener daha önce de İmamoğlu için “İkinci Fatih” benzetmesi yapmıştı. Muhalefet İmamoğlu kararını fırsata çevirebilir, mağduriyet üzerinden yeni bir süreç başlatabilirdi. Ama o fırsatı ıskaladılar. Tam aksine İmamoğlu kararı hem CHP’yi hem 6’lı Masa’yı sarsmaya başladı.

Kılıçdaroğlu ile Akşener arasında 6’lı Masa’nın liderlik mücadelesi başladı.

AKŞENER, ‘KEMAL BEY’İ BEKLEMeye GEREK YOK’ DEDİ Mİ

Mahkeme kararının çıktığı gün Kılıçdaroğlu, Almanya’dayken Akşener, İmamoğlu’nun yanında ve Saraçhane’deydi. Böylece Akşener, öne çıktı, fiili olarak 6’lı Masa’nın liderliğini ele geçirdi. Ama bu durum Kılıçdaroğlu ekibini rahatsız etti. Hatta Akşener-İmamoğlu ikilisinin Kılıçdaroğlu’na kumpas kurduğu yorumlarına neden oldu.

O DİYALOG

Hatırlarsanız Levent Kırca, Olacak O Kadar adlı televizyon programında, “Tam yerine denk geldi, manzara koyduk” derdi.

Ben de tam da bu konuyla ilgili olarak İmamoğlu-Kılıçdaroğlu ve Akşener arasında yaşanan bir diyalogu aktaracağım.

Kılıçdaroğlu: Hemen yola çıkıyorum. Beni bekleyin.

İmamoğlu: Tabii

Akşener: Kemal Bey’in gelmesini beklemeye gerek yok. Bu kalabalığı bekletmeyelim. Çıkıp konuşalım. Yarın daha kapsamlı bir miting yaparız. Kemal Bey ve diğer genel başkanlar ile birlikte daha kalabalık olur.

YENİ DÖNEMİN PAROLASI: EKREM GEL

GEÇEN seçimin simgesi, “Gel bakalım Muharrem” idi.

Bu seçimin simgesi, “Ekrem gel” olacak mı?

Kılıçdaroğlu, 2018 seçimlerinde cumhurbaşkanı adayı Muharrem İnce’yi kürsüye, “Gel bakalım Muharrem” diye davet etmişti. Muharrem İnce yıllar sonra, “Bir

19.12.2022

cumhurbaşkanı adayı 'Gel bakalım Muharrem' diye çağırılır mı?" diye tepki göstermişti.

Muharrem İnce'nin CHP'den kopuş süreci orada başladı.

"Gel Muharrem" sonra oldu "Git Muharrem".

Meral Akşener de Ekrem İmamoğlu'na siyasi yasak kararının çıktığını öğrendiği anda, "Ekrem gel" diyerek, yeni sürecin düğmesine basmış oldu.

Ekrem İmamoğlu hakkında 2 yıl 7 ay 15 gün hapis cezası verilmiş. İmamoğlu, siyasi yasak almış. Hakkındaki karar Yargıtay tarafından onandığı takdirde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı koltuğunu kaybetme ve yanıp tutuştuğu cumhurbaşkanı adayı olamama gibi bir tehlikeyle karşı karşıya kalmış ama karşımızda coşkulu bir tablo.

ÇAK YAPILIR MI

Karar açıklandığında Meral Akşener yerinden kalkıyor, Ekrem İmamoğlu ile önce bir çak yapıyorlar, sonra boynuna sarılıyor.

Aralında şöyle bir diyalog yaşanıyor.

Akşener: Ekrem gel, yeni başladı.

İmamoğlu: Yeni başladı.

Akşener: Yeni başladı, yeni başladı.

İmamoğlu: Yeni başladı ablam, sağ ol.

Akşener: Hayırlı olsun.

İmamoğlu: Tabii tabii, aynen öyle.

Alkışlar...

Bu neyin alkışı, neyin coşkusu?

Sadece soru sordum. Ama yorum yapmadım.

Çünkü yorumu içinde...

İMAMOĞLU KAMPANYASINI BAŞLATTILAR

MAHKEME kararından sonra İmamoğlu'na destek veren, cumhurbaşkanı adaylığı için kampanya başlatan Batılılar oldu. Türk kamuoyunun yakından tanıdığı bu isimlerin ortak özelliği ne?

1) CIA AJANI HENRI BARKEY

FETÖ'ye yakınlığı ile bilinen CIA Ajanı ve 15 Temmuz darbe girişimindeki rolü nedeniyle Türkiye'de yargılanan firari Henri Barkey, İmamoğlu için resmi Twitter hesabından şu paylaşımı yaptı:

“Paradoksal olarak İmamoğlu'nun mahkûm edilmesinden sonra bugün iki büyük kaybedenden biri Erdoğan, çünkü insanlar gerçekten onun bir otokrat haline geldiğini görecekler. İkinci kaybeden, cumhurbaşkanlığına ortak aday olacağını sanan CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu.”

2) PKK SEVER KATI PIRI

PKK'ya yakınlığı nedeniyle Türkiye ziyaretinde resmi makamların kendisine randevu vermediği AB Türkiye eski raportörü Kati Piri, Ekrem İmamoğlu'nun seçim kampanyasında kullandığı sloganı tercih etti. “Ve hep beraber göreceksiniz, her şey çok güzel olacak” dedi.

3) DARBECİ MICHAEL RUBIN

15 Temmuz'dan önce Türkiye'de darbe çağrısı yapan Michael Rubin, “Gerçek hakaret değildir” paylaşımını yaptı. Erdoğan düşmanlığını kendisine meslek edinen Michael Rubin'in diğer paylaşımlarını ise aktarmak istemiyorum.

Ekrem İmamoğlu konusunda paylaşımda bulunanların, seçim kampanyasını başlatanların sicili size bir fikir veriyor mu?

İbrahim Kahveci

Liderlik açlığın önüne geçer mi?

Gelecek... Yani insan gününü gün ederek mi yaşar, ya da geleceğini de düşünerek mi yaşar?

Evladını-çocukları kurban eden eski toplumlar ile geleceğini, yani evladının-torununun geleceğini feda edenler bugünün çağdaş kurban zihniyetini temsil ederler mi?

Son 4 yılda (kasım2018-kasım2022) Türkiye’de genel fiyat artışları %182,0 olmuş. Yani 100 liraya satılan ürünler artık 280 lira. Gıdada ise 100 liralık ürünler artık 340,6 lira.

Ekmek ve tahıl grubunda 354,0 lira iken et fiyatları 313,9 liraya çıkmış. En yüksek artış ise süt, peynir ve yumurta grubunda gerçekleşmiş: 4 yıl önce 100 liraya satın aldığımız bu ürünler şimdi 399,0 lira.

Asgari ücretin 4 yılda %243 arttığına bakarsak aslında gıda fiyatları da %240,6 artışla eşit olduğu anlaşılıyor. O zaman şimdi neden daha fazla açlık-**yoksulluk** çekiyoruz?

Bir not: Genel enflasyonda özellikle giyim sektörünü yakından takip ediyorum. TÜİK, giyim fiyatlarının 4 yılda sadece ve sadece yüzde 50,0 arttığını söylüyor. Sizce 4 yıl önceye göre giyim fiyatları yüzde 50,0’i mi arttı? Genel enflasyon düşük tutulunca gerçek gelire özellikle sabit gelirliiler ulaşamıyor.

Gelelim tekrar gıda işine.

TÜİK tüketici için genel gıda fiyatlarının 4 yılda %240 arttığını açıklarken gıda firmaları ürünlerine bu 4 yılda tam olarak %363,3 zam yapmışlar.

Mesela raflarda tüketiciye yüzde 213,9 zamlı satılan et ürünlerine üretici firmalar aslında %314,9 zam yapmışlar.

Ya da raflarda yüzde 299,0 zamla satılan süt ve süt ürünlerine yine üretici firmalar tam olarak %386,8 zam yapmışlar.

Enflasyonda İlginç Veriler (Son 4 yıl)

	Firma zamları%	Raf artışı%
Gıda (genel)	363,3	240,6
Et ve ürünler	314,9	213,9
Süt ve ürünler	386,8	298,9
Yağlar	421,0	275,1
Unlu mamuller	366,9	254,0
Basit Ort.	370,6	256,5

Tablo çok net: Üreticide acayip şekilde artan gıda fiyatları her nasılsa tüketiciye yansıtılmamış.
İnanıyor musunuz?

Hatta şu notu da ekleyelim: Son 4 yılda tarla fiyatı %374,7 artış göstermiş ama raf fiyatı %240,6 artışta kalmış.

İnandırıcı mı?

Veya son 4 yılda tahıllar, baklagiller ve yağlı tohumlar fiyatı tarlada %493,8 artıyor ama tahıllar ve yağlar raflarda %200-300 arası bir artışta kalıyor.

SORUN AKIL TUTULMASI MI?

Bugün ülkemiz müthiş bir bilimden kopuş yaşıyor. İktisat-para politikası bunun somut göstergesi. Üniversitelerimiz de bunun en somut bir başka göstergesidir.

Yüksek katma değerli ihracat oranımız AK Parti öncesi yüzde 6,0 seviyelerindeyken şimdi bu oran bir türlü yüzde 3,0'ün üzerine çıkamıyor.

Yozlaşma her yerde ve nerede ise her kurumsal yapıda kendini gösteriyor. Aslında **geleceği kurmuyor, geleceğimizi yıkıyoruz. Bu yıkımı da süslü sözlerle ve büyük vaatlerle yapıyoruz.**

Ülkede yıkılan sadece gelecek değil kurumlar değil, aynı zamanda inançsal düzenimizi de yıkıyoruz.

19.12.2022

Deizmin yayılışı neden acaba?

Yakın tarihimizde (80 sonrası) hiç bu kadar ağır ekonomik sorun yaşamamıştık. Buna rağmen geçmişte çok daha küçük sorunlara çok daha büyük tepki veren muhafazakar seçmene ne oldu? Kendi geleceklerini, evlatlarının ve/veya torunlarının geleceklerini liderlik tutkusuna esir edebiliyorlar.

Açlık, yoksulluk en sert eserken aynı esinti iktidar yıkmaya değil iktidar kurmaya yarayabiliyor.

Bu akıl nerede ve nasıl oluştu?

Bu akıl ile gelecek mi kurulur yoksa yıkılan sürece bir omuz mu verilir?

Parayı bulabiliriz ama asıl bulmayacağımız şey tam da bu olsa gerek.

19 Aralık 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

“Kılıçdaroğlu’na Saraçhane kumpası”

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun aldığı 2 yıl 7 aylık cezanın hemen ardından yapılan TV tartışmalarında İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığına kesin gözü ile bakılıyordu.

O gün kaleme aldığım "Akşenerİmamoğlu tiyatrosu" başlıklı yazımda bu işin çok kolay olmadığını söylemişim.

MHP Genel Başkanı Bahçeli dün Mersin mitinginde bu tiyatroyu "Kılıçdaroğlu'na Saraçhane kumpası" olarak yorumladı ve ekledi: "Sahte mağdurlara millet değer vermez." Bahçeli konuşmasında sokaktaki İmamoğlu algısını çok iyi özetledi. Bir hafta geçmeden İmamoğlu'nun adaylığına kesin gözüyle bakanlar yeniden ibrenin Kemal Kılıçdaroğlu'ndan yana döndüğünün altını çizmeye başladı.

Peki İmamoğlu neden önüne gelen fırsatları neden değerlendiremiyor? Neden en büyük destekçileri bile "İmamoğlu'ndan bir şey olmaz" noktasına geldi? Bunun tek bir cevabı var. Siyasette samimiyet ve güven çok önemli. Seçmen İmamoğlu'nu samimi bulmuyor. Bazen tek bir fotoğraf samimiyetsizliği ele verebilir. Yargı kararından sonra İmamoğlu ile Akşener'in neşe içerisinde yanak yanağa verdikleri fotoğraf gibi...

Cuma günü İmamoğlu'nun adaylığının açıklanacağını düşünen CHP seçmeni bir kez daha hayal kırıklığına uğradı. Cumhurbaşkanı Erdoğan "Taht oyunlarını bırakın, adayınızı açıklayın" demesine rağmen 6'lı masadan ses yok. Muhalif seçmenin enerjisi tükenmek üzere.

Böyle bir ortamda seçime gidiyoruz. İmamoğlu'nun son kozu da boşa çıktı. Şimdi 6'lı masanın aday belirlemesi daha da zorlaştı. Ancak başka birini işaret etmezse masanın adayı en güçlü adayı hala Kemal Kılıçdaroğlu...

TÜRKİYE-YUNANİSTAN İLİŞKİLERİ NORMALLEŞEBİLİR Mİ?

Cumhurbaşkanı Erdoğan Yunanistan Başbakanı Miçotakis'in tahrik edici konuşmalarının ardından "Artık o iş bitti. Kendisine çeki düzen vermezse Miçotakis ile görüşmem" demişti.

Miçotakis ise Eylül ayında "Erdoğan ile görüşmeye hazırım" diyerek diyalog kapılarını yeniden zorluyordu.

Geçtiğimiz Cuma günü Almanya-Yunanistan ve Türkiye arasında sürpriz bir görüşme gerçekleştirildi. Görüşmelerde Türkiye'yi temsilen Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın yer aldı. Almanya, Ankara ile Atina arasındaki iletişimin canlandırılmasını istiyor.

Almanya neden böyle bir rol üstleniyor?

Bunun tek bir açıklaması var. ABD, Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları konusunda Fransa ve Almanya'ya iyi polis-kötü polis rolü verdi. Fransa Yunanistan'a yakın dururken, Almanya 'Mavi Vatan' konusunda Türkiye'nin tezlerini ciddiye alıyor gibi görünüyor. Yani Akdeniz meselesinde Türkiye'yi kaybetmek istemiyorlar.

Bunu yaparken Mısır'a tek taraflı olarak Libya deniz sınırı konusunda kabul edilmez kararlar aldırıyorlar. **Bu adımların hiçbiri Türkiye'yi etkilemeyecek. Çünkü Türkiye Doğu Akdeniz'deki enerji tartışmalarında uluslararası hukuk açısından sonuna kadar haklı.** Bunu da ABD, Fransa, Almanya ve Yunanistan çok iyi biliyor. Uluslararası diplomaside atılan adımların başka bir anlamı yok.